

Livstidsstraff för mord Ds 2017:38

Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare, RFS, har som remissinstans beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad departementspromemoria. Utredaren har i uppdrag att lämna förslag på lagteknisk lösning för hur bestämmelser om mord ska utformas för att åstadkomma ett skärpt straff för brottet genom en ökad användning av livstidsstraffet.

RFS har medlemmar med lagreglerade frivilliguppdrag som lekmanövervakare, förtroendeman samt som är besökare på häkten och anstalter. I de förslag som utredaren lägger har RFS ingen kompetens att uttala sig om det lagtekniska. Vi vill istället framhålla vikten av att det som en konsekvens av detta förslag blir angeläget att förordna en förtroendeman till de livstids- och långtidsdömda personerna utifrån Fängelseförordningen 2010:2010 §8. Idag tillförordnas få förtroendemän och denna resurs behöver uppmärksammas. En förtroendeman är en frivillig som bidrar till att bryta den intagnes isolering och blir en brygga till fortsatt kontakt med samhället utanför anstalten. Utredningen lyfter att förslaget kommer att leda till att fler döms till livstidsstraff vilket innebär att fler intagna kommer att leva i ovisshet om när de frigges. Detta medför en frustration och ett ökat behov av att stödja gruppen livstidsdömda under strafftiden. För att den intagne inte ska förlora hoppet om ett fungerande liv efter fängelsetiden behöver Kriminalvården samarbeta mer systematiserat med civilsamhället och då i synnerhet med förtroendemän, lekmanövervakare och besöksgrupper.

Tiden i anstalt kan användas för förberedelse inför frigivningen och här vill RFS betona värdet av Visionsrummet där den intagna själv kan ta tag i sin situation. Idén med visionsrum, som kommer från före detta intagna och bygger på egenmakt, är att låta samhället komma in på häkte, anstalt och frivård. Samhällsinformationen kan ges genom broschyrer och foldrar, men också i form av samtal, möten, föreläsningar och studiecirklar. Visionsrummet och studiecirkeln Bättre framtid bygger på att klienten själv får diskutera och planera för sin framtid inom olika ämnen bland annat bostad, ekonomi, arbete och sysselsättning, hälsa samt familj och relationer. RFS besöksgruppsverksamhet fyller också en viktig roll för att bryta intagnas isolering. Besökarna bidrar genom att ge intagna nya

intryck och inspiration, visa på alternativ till kriminalitet och missbruk och fungera som en länk mellan samhället och häktet eller anstalten. RFS anser att alla intagna ska ha tillgång till visionsrum och få möjlighet att träffa besöksgrupper från civilsamhället.

Att få möjlighet att planera för sin frigivning även om den ligger långt fram och att få möjlighet att träffa en förtroendeman och besöksgrupper för vardagssamtal, kan göra tiden i anstalt meningsfull och underlätta delaktighet och tillit till det samhälle som individen ska återanpassas till efter frigivning.

Stockholm 2017-11-30

Jenny Ögren
Förbundsordförande

Gunilla Sundblad
Förbundssekreterare